

אהבה של קמצא

תלמוד ירושלמי מסכת יומא דף ה/א

אומרים ערו ערו עד היסוד בה אמרו כל דור שאינו נבנה בימיו מעלין עליו כאילו הוא החרבו.

ספר נצח ישראל - פרק ה

ו לך להתבונן, מה עשה קמצא, ומה פשעו ומה חטאו שאמר 'על ידי קמצא חרב ירושלים'. אבל יש לך לדעת, כי על ידי זה זיה באותו הדור שנאת חנם ומחלוקת, ודרך המקום שיש בו שנאת חנם שיקח לו אוהב לחלוק עם אחר ששונא לו. וזה היה נ, שהיה רחמיה קמצא. וזאת האהבה עצמה הוא באמת חלוק ופירוד ומחלוקת כמו השנאה, כי על ידי זה נעשה מחלוקת. זיכך האוהב הזה נקרא 'קמצא', שאין התקשרות זה רק כדי לחלוק על אחרים. והנה הפרוד והחלוק נאמר על המתחברים ונת אוהבים על זה הדרך. לכך נקרא בעל המחלוקת 'בר קמצא', שיש בו המחלוקת ביותר, והוא יותר גרוע. ומי שלא היה בו מחלוקת, רק שהיה מתחבר אל מי שהיה בעל מחלוקת, נקרא 'קמצא':

הרב צבי יהודה קוק זצ"ל לנתיבות ישראל

נ אחי ואת אחיותי בכל חלקי עמינו, שבכל המפלגות ובכל האירגונים - את כולם אני מבקש ומפיל תחנונים לפניהם. חוסו נא נפשותיכם ועל נפש עמינו כולו... אל נא יחליט כל אחד מאתנו כל מפלגה וארגון וחלק... כי רק אתו כל האמת וכל הצדק.

אורות התחיה יח

י בכל כח בודד, ביחוד נפשי, מוכרחים להיות צדדים שליליים, בפרט בהתפשטותו היתרה על חשבונם של כחות אחרים. בזה זין להפליא בין הקודש ובין החול: הכל נכנס תחת קו המדה והכל צריך משקל, "אפילו רוח הקודש ששורה על הנביאים אינה רה אלא במשקל".

ג. אורות התחיה יח

אז תהיה ההכרה הזאת הולכת ומשתלמת, עד שלא די שיכיר כלאחד את הצד החיובי שיש בכל כח, לדבר הגון ומקובל וראוי זשתמש בו, גם להטבה הכללית של מזוג הרוח וגם להטבה הפרטית של בסוסו של הכח המיוחד ההוא, שהוא מוצא את עצמו רוי תחת דגלו, אלא שעוד הלאה ילך, עד שאת התוכן החיובי אשר בצד השלילי של כל כח וכח, ע"פ המדה הנכונה, גם כן יכיר זוב, וידע שלטובתו של הכח המיוחד, שהוא יותר נוטה אליו, צריך הוא להיות מושפע באיזו מדה גם מהצד השולל, שהכח אחר שולל את הכח הזה החביב שלו הוא, מפני שבשליטתו הוא מעמידו על מדתו הראויה לו ומצילו מהגרעון המסוכן של זוספת וההפרזה, וזוהי העבודה המיוחדת מעבודות הקשות שבמקדש, הקמיצה, "שלא יחסר ושלא יותיר".

תלמוד בבלי מסכת סנהדרין דף מה/א

צנה בית הסקילה היה גובה שתי קומות אחד מן העדים דוחפו על מתניו והפך על לבו הופכו על מתניו ואם מת בה יצא ואם זו השני נוטל את האבן ונותנו על לבו אם מת בה יצא ואם לאו רגימתו בכל ישראל שנאמר יד העדים תהיה בו בראשונה זמיתו ויד כל העם באחרונה: גמרא תנא וקומה שלו הרי כאן שלש ומי בעינן כולי האי ורמינהו מה בור שהוא כדי להמית זרה טפחים אף כל כדי להמית עשרה טפחים אמר רב נתמן אמר רבה בר אבוה אמר קרא ואהבת לרעך כמוך ברור לו מיתה ה. אי הכי ליגביה טפי משום דמינוול.

חסד לאברהם השקת יט

י: ירגיל עצמו להכניס אהבת בני אדם בלבו, ויאהוב הכל כאלו היו אחיו, ויותר מזה עד שיקבע בלבו אהבת בני אדם כלם זפילו הרשעים יאהב אותם בלבו, ויאמר מי יתן ויהיו אלו צדיקים שבים בתשובה ויהיו כלם נביאים, ויראה מאמר אוהב נאמן ל: ישראל אמר ומי יתן כל עם ה' נביאים, וכמה יאהב אותם בהיותו מזכיר במחשבתו טובות אשר בהם, ויכסה מומם, ולא יתכל בנגעיהם, אלא במדות הטובות אשר בהם, ויאמר בלבו אלו היה העני המאוס הזה בעל ממון רב כמה הייתי שמח זכמתו, כמו שאני שמח בחברת פלוני, והרי זה אלו לבישוהו הלבושים הנאים כמו פלוני, הרי אין בינו לבינו הבדל, אם כן למה דר כבודו בעיני, והרי בעיני ה' חשוב ממנו, שהוא נגוע מזדוכה עוני ויסוריין ומנוקה מעון, למה אשנא מה שהקבי"ה אוהב, ובה זיה לבבו פונה אל צד הטוב, ומרגיל עצמו לחשוב במדות הטובות הנזכרים כלם. זומש"ל:

ג. ליקוטי מוהר"ן רפב

י: פי צריך לדון את כל אדם לכף זכות, ואפלו מי שהוא רשע גמור, צריך לחפש ולמצא בו איזה מעט טוב, שבאותו המעט אינו זע, ועל ידי זה שמוצא בו מעט טוב, ודן אותו לכף זכות, על - ידי - זה מעלה אותו באמת לכף זכות, ויוכל להשיבו בתשובה... זף - על - פי שאתה רואה שהוא רשע גמור, אף - על - פי - כן צריך אתה לחפש ולבקש למצא בו מעט טוב ששם אינו רשע... פי יד אפשר שלא עשה איזה מצוה או דבר טוב מיקמיו, ועל - ידי - זה שאתה מוצא בו עוד מעט טוב ששם אינו רשע, ואתה דן אותו זף זכות, על - ידי - זה אתה מעלה אותו באמת מכף חובה לכף זכות, עד שישוב בתשובה ויהי:

תלמוד בבלי מסכת ברכות דף לג/א

זמר רבי אלעזר כל אדם שיש בו דעה כאילו נבנה בית המקדש בימיו.

ג. אורות הקדש ג עמוד שכד שורה 5

זם נחרבנו, ונחרב העולם עמנו, על ידי שנאת חנם, נשוב להבנות, והעולם עמנו יבנה, על ידי אהבת חנם...

אוצרות הראיה ד עמוד 158

מעו אלי עמי, מתוך נשמתני אני מדבר עמכם, מתוך נשמתני נשמתני, מתוך קשר החיים שאני קשור בכולכם, ואתם כולכם שורים בי, מתוך אותה ההרגשה שאני חש אותה עמוק יותר מכל הרגשות החיים שלי, שאתם רק אתם, רק כולכם, כולכם, כל זמותיכם, כל דורותיכם, רק אתם הנכם תוכן חיי, בכס אני חי, בכס, בחטיבה הכוללת של כולכם יש לחיי אותו התוכן, שהוא רוי חיים, מבלעדיכם אין לי כלום, כל התקוות, כל השאיפות, כל הערך של שיווי החיים, הכל אני מוצא בקרבי רק עמכם, ואני זוק להתקשר עם נשמתכם כולכם, אני מוכרח לאהבה אתכם אהבה אין קץ, אי אפשר לי להרגיש שום הרגשה אחרת, כל אהבות הקטנות עם הגדולות שבכל תהלוכות חיי, הכל אצורות הן באהבתכם, באהבת כללותכם הכלל שכל הפרטים שלכם חיים וחיים. כל אחד מכם, כל נשמה בודדת, שמכלל כולכם, הוא ניצוץ גדול וחשוב מאבוקות אור עולמים, המאירה לי את חיים החיים. אתם נותנים לי תוכן, לחיים, לעבודה, לתורה, לתפלה, לשירה, לתקוה. דרך הצינור של הויתכם אני חש את הכל, זי אוהב את הכל.